

Klimatske promene imaju izuzetan uticaj na gajenje mnogih kultura, a posebno onih u vinogradarstvu, samim tim utiču i na vinarstvo, pa se dalje priča širi na vinski turizam i ekonomiju uopšte. Ako se osvrnemo na poslednje tri godine, možemo reći da je svaka bila drukčija. Pre dve godine je tokom vegetacije vinove loze u vinogradima bila neuobičajeno velika količina padavina, što je pogodovalo intenzivnom, rekordnom razvoju gljivičnih bolesti. Te godine, voda se zadržavala više dana u vinogradima, a to je, opet, otežavalo izvođenje neophodne zaštite. Kod osjetljivih vinogradarskih sorti je ta velika vlaga dovela do značajnog umanjenja prinosa, pa je kod nekih sorti zabeležen nuobičajeno mali rod grožđa. Godina 2011. je bila izrazito sušna, što je, opet, na potpuno drukciji način otežavalo posao vinogradarima. Primera radi, tokom vegetacije 2011. količina padavina je iznosila 400ml, a ove godine 1000ml. Tekuća, 2012. godina, je tokom februara donela neuobičajeno niske temperature, do -27 C, što je uticalo na izmrzavanje u mnogim vinogradima, pogotovo u onima koji su locirani u ravničarskim krajevima.

U srpskim vogradima, pored uglednih svetskih sorti kao što su Cabernet, Shardone, Merlot, Cabernet-Sauvignon, Italijanski Rizling, Frankovka, mesto su našle i priznate nove sorte, koje su stvorili naučni radnici sa Departmana za voćarstvo, vinogradarstvo i pejzažnu arhitekturu novosadskog Poljoprivrednog fakulteta: Petra, Bačka, Petka, Kosmopolita, Morava, Panonija i jedna još nepriznata sorta. Upravo o ponašanju ovih nazovimo ih, novih sorti, u navedenim trogodišnjim, potpuno različitim uslovima, mogli smo da čujemo od jednog od njihovih tvoraca, prof. dr Petra Cindrića, koji je sada u zasluženoj penziji, ali čija se reč sluša, a mišljenje poštuje.

-Sorte Panonija i Morava su nastale od istog roditeljskog para. Jedna grana ide od jedne istočno azijske vrste koja se odlikuje vrlo visokom otpornošću na mrazeve i kratkom vegetacijom, a zove se Vitis amurensis. Devedesetih godina smo radili zadnje ukrštanje nekih genotipova koji nose osnovu Vitis amurensisa. Druga grana, koja nosi otpornost prema gljivičnim bolestima, je od francuske sorte Vilar blank, od koje vodi poreklo sorta Bjanka, stvorena u Mađarskoj, jedna je od najuspešnijih rezistentnih sorti na svetu. Nove sorte su znalački stvarene da budu prilagođene određenom području. One ovde ispoljavaju osobine koje im obezbeđuju prednosti u odnosu na druge sorte, povećavaju sigurnost proizvodnje i olakšavaju rad ljudima koji ih gaje. Odluci da se gaje nove sorte prethodi spoznaja da je moguće izaći iz uobičajene prakse. Za ovu odluku potrebna je vizija, znanje, hrabrost i naravno mnogo rada.

Profesor Cindrić naglašava da nove sorte imaju ugrađenu genetsku otpornost na najvažnije

gljivične bolesti. Zbog toga se uspešno mogu gajiti uz smanjenu upotrebu pesticida. Reducirana primena pesticida doprinosi zaštiti ljudskog zdravlja i očuvanju životne sredine. Sa rezistentnim sortama je realna proizvodnja eko vina. Od priznavanja novih sorti prošlo je 10-tak godina, pa se tako, nova sorta Panonija, često nalazi u društvu sa jednim dobrom francuskim klonom poznate svetske sorte Shardone.

Da bismo bolje razumeli našu novu sortu i njen značaj, on je naveo primer proizvodnih rezultata ove dve sorte, zabeležen u Vinariji Vindulo u Temerinu.

-Vindulovi vinogradi u Temerinu imaju 1200 čokoti Panonije i Shardone clon 75 oko 2.000 čokoti. Za poslednjih par godina prosečan prinos Panonije je 11,3 tone po hektaru, a 10,2 tone kod Shardone-a, iako je svake godine kod Shardonea obavljan 7 do 8 puta prskanja, a kod Panonije se obavlja dva prskanja godišnje. Sadržaj šećera Panonije i Shardonea je sličan, kod Šardonea nešto bolji, ali generalno u oba slučaja vrlo dobar. Dalji rezultati analiza potvrđuju da se nove sorte mogu uspešno gajiti uz smanjenu upotrebu pesticida. Dakle, ciljano stvaranje novih sorti donelo je napredak. One se sa svojim osobinama uklapaju u prirodni ambijent datog regiona. Zbog toga je njihovo gajenje lakše i sigurnije. Kod rezistentnih sorti godišnje se može izostaviti 5 do 6 prskanja, što pored uštede u novcu dorinosa očuvanju zdravlja, životne sredine, pa i strukture zemljišta od gaženja mehanizacijom, traktora koji vrše prskanje.

Oni koji se odlučuju za dobro poznate stre sorte slede tuđa iskustva, šablone koji su provereni na mnogim mestima u svetu. Oni koji se odluče za nove sorte biraju orginalne puteve ka uspehu. Gajenje određenih vrsta vinove loze je izbor ljudi određenog regiona. One su odraz njihove svesti, potreba i njihovog ukusa. Nove sorte su autohtone, tamo gde su nastale i one su specifičnost tog regiona-objasnio je prof. dr Petar Cindrić.

Osvrćući se na kompatibilnost vinogradarstva sa turizmom, gospodin Cindrić je podvukao da je vinska kultura deo opšte kulture i ekonomski je važna za turizam uopšte.

-Ljudi rado konzumiraju kulturu zajedno sa lepim doživljajem. Kreativna privreda je kombinacija kulture i ekonomije. Za vinski turizam je interesantno upoznavanje onoga čime se ljudi bave. Prijatno je doživeti atmosferu vinograda, podruma i probati vina. Za uspomenu, sa turističkih putovanja ljudi rado ponesu neki suvenir. Dobro je što se u ovom slučaju sa putovanja donosi neko lokalno vino, a samim tim i miris i ukus posećenih prostora-zaključio je prof. dr Petar Cindrić.